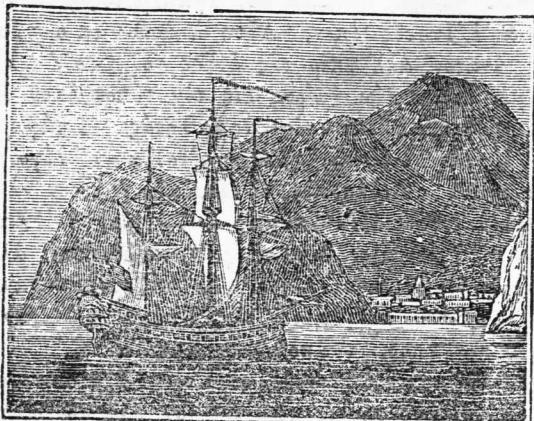

Η ΝΗΣΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ.

ΕΝΩ χῶραι τινες ἡ τόποι ἐφελκύουσι τὴν προσοχὴν διὰ φυσικῶν ἰδιοτήτων, ἄλλαι καθίστανται ἀξιόλογοι ὑπὸ συμβάντων ιστορικῶν. Ἀμφότερα τὰ ἐλκυστικὰ ταῦτα παριστᾶ συνενωμένα ἡ νῆσος τῆς Ἀγίας Ἐλένης: διότι οὐχὶ μόνον οἱ φυσικοὶ αὐτῆς χαρακτῆρες κρίνονται ἀξιοὶ τῆς προσοχῆς ὅλων τῶν τῆς φύσεως ἔραστῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς μεγάλην σειράν τινας ιστορικῶν συμβάντων ὑπῆρξε κρίκος ἀξιόλογος, καθὸ χρηματίσασα τὸ τελευταῖον ἐπίγειον ἀναπαυτήριον τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου,—τὸ ἔσχατον θέατρον τῆς φιλοδοξίας, τῶν προτερημάτων, καὶ τῶν ἐγκλημάτων αὐτοῦ.

Ἡ Ἀγία Ἐλένη κεῖται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὡκεανὸν, εἰς 5° 43' δυτικοῦ μῆκους, καὶ 15° 55' νοτίου πλάτους: ἀπέχει δὲ περὶ τὰ 1200 μίλια ἐκ τοῦ δυτικοῦ παραλίου τῆς Ἀφρικῆς, χίλια δὲ ὀκτακόσια ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ παραλίου τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ μέγιστον αὐτῆς μῆκος δὲν ὑπερβαίνει δέκα ἡμισυ μίλια, τὸ πλάτος ἐξ καὶ τρία τέταρτα, ἡ δὲ περιφέρεια εἰκοσιοκτώ. Ὄλοκληρον τὸ νησίον περιέχει ὡς 30,000 στρεμμάτων Ἀγγλικῶν, ἐξ ὧν 14,000 εἶναι γυμνὸς βράχος, ἡ ἄλλως ἀνεπίδεκτα βελτιώσεως, 8,000 γῆ χέρσος, προσφυῆς μόνον εἰς δενδροφορίαν ἡ κτηνοτροφίαν, καὶ 3000 ἀρτρεύσιμα. Ἡ νῆσος ἐμπορεῖ νὰ θεωρῆται ὡς συνισταμένη ἀφ' ἐνὸς παμμεγέθους βράχου ἀναβαίνοντος ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Ὡκεανοῦ, καθότι σχεδὸν πανταχόθεν περιορίζεται ὑπὸ χρημνῶν ἀπὸ ἔξακοσίους ἔως χιλίους διακοσίους πόδας τὸ ὄφος. Σειρὰ βουνῶν διαπερνᾶ ὅλην τὴν νῆσον ἐξ ἀνατολῶν εἰς δυσμάς, τέλος ἔχουσα εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τὴν Κορυφὴν τῆς Ἀρτέμιδος, ἷτις ἀναβαίνει εἰς 2700 ποδῶν ὄφος. Τρεῖς μόνον μυχοὶ ἦτοι ἀνοίγματα ὑπάρχουν εἰς τὸν αἰγαλόν· ἀλλὰ τόσον πλεονάζουν βράχοι καὶ ἔραι, ὥστε εἰς ἓνα μόνον αὐτῶν ἐπὶ τῆς βορειοδυτικῆς πλευρᾶς τῆς νῆσου γίνεται ἀσφαλῶς ἀπόβασις, καὶ εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὑπάρχει ἡ μόνη ἐπὶ τῆς νῆσου πόλις,—ἡ Ἰακωβούπολις.

Οἱ ἐν Ἰακωβούπολει πρὸς ἀπόβασιν τόπος εἶναι ὡς ἡμισέληνον, μόλις πεντακόσια βῆματα πλατὺς μεταξὺ

τῶν δύο ἄκρων· σιμώτατα δὲ τῆς παραθαλασσίας εύρισκονται ἴσχυροὶ προμαχῶνες, ἀπὸ ἄκρας εἰς ἄκραν τοῦ κόλπου ἔκτεινομενοι. Εἰς τὴν πόλιν ἐμβαίνει τις διὰ καμαρωτοῦ πυλῶνος, ἐντὸς τοῦ ὅποιου ὑπάρχει εὔμορφος πλατεῖα, ἐκατὸν περίπου τετραγωνικῶν ποδῶν· ὁ δρόμος ἐκ τοῦ ἀποβατηρίου εἰς τὸν πυλῶνα τοῦτον περνᾷ ἐπάνωθεν σηκωτῆς γεφύρας, ἀναμέσον διπλῶν σειρῶν κανονίων. Εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς παρατάξεως εύρισκεται τοποθετημένον τὸ κυβερνητήριον καὶ τὸ ἀρχιψυλαχεῖον· ἐντὸς τοῦ πρώτου κατοικεῖ ὁ κυβερνήτης καὶ οἱ σημαντικώτεροι τῶν ὑπαλλήλων. Ἡ κυριωτέρα εἰς τὴν πόλιν ὁδὸς περιέχει τριάκοντα περίπου οἴκους, οἱ πλεῖστοι τῶν ὅποιων εἶναι εὔμορφοι καὶ καλοκιτισμένοι. Υπάρχει δὲ καὶ ἐκκλησία. Οἱ ἀναθέτεις τῆς πόλεως ὑψηλοὶ λόφοι, ὡς καὶ πᾶν εὐπρόσιτον μέρος τῆς παραλίας, εἶναι ἴσχυρότατα ὠχυρωμένοι.

Τύπαρχουν σημεῖα τινα, ὅτι ἔλαβεν ἐξ ἡφαιστείου τὴν γένεσιν ἡ νῆσος αὐτῇ, τόσον ἐκ τῆς φύσεως τῶν παραγομένων ὄρυκτῶν, δοσον ἐκ τοῦ ὅτι ἐλαφροί τινες σεισμοὶ συνέβησαν τὸ 1756, 1782, καὶ 1817. Ἐρεύνης διὰ τιτανόλιθον γινομένης πρό τινων ἐτῶν, εὑρέθη ὄρυκτόν τι παρεμφέρον μὲν ὄρυκτὸν χρυσοῦχον, καὶ βραβεῖον 250 λιτρῶν στηριλιῶν προσεφέρθη διὰ τὴν ἀνακάλυψιν χρυσοῦ μεταλλείου· ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὄρυκτὸν ἐκεῖνο ἀληθῶς ἦτο χρυσοῦχον, οὐδὲ ἀνεκαλύφθησαν ἔκτοτε χρυσοῦ σημεῖα.

Τὰ κυριώτερα ἐπὶ τῆς νῆσου ζῶα εἶναι βοσκήματα καὶ αἴγες, εἰσαχθέντα ἐκ τῆς Ἀγγλίας· πλεονάζουν δὲ καὶ φασιανοὶ καὶ πέρδικες. Εἰς τὰς κοιλάδας εὐρίσκονται σκορπίοι καὶ σκολοπένδραι, ἀλλὰ τὸ κέντρον αὐτῶν δὲν εἶναι κινδυνώδες. Θαλάσσια πτηνὰ, κῆτη, καὶ χελώναι φαίνονται κάποτε εἰς τὴν παραλίαν· εὐρίσκονται δὲ περὶ τὴν νῆσον ὄγδοοντα περίπου ἰχθύων εἰδη. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι, ἀν καὶ πολλάκις μετεκομίσθησαν εἰς τὴν νῆσον μέλισσαι, οὐδέποτε δῆμως ἡκμασαν· πιστεύεται ὅτι οἱ σφοδροὶ ἄνεμοι ἐπαίρουντιν αὐτάς.

Ἡ χώρα γενικῶς συνίσταται ἀπὸ παχὺ χῶμα, πάμπολλα φυτὰ περιττάλπον, ἐξ ὧν καὶ τρία εἰδῶν κομμιφόρων δένδρων, τὰ ὅποια ἀναβλαστάνουσιν εἰς ὄφος τριῶν ἔως τριάκοντα ποδῶν. Ὁλα τὰ εἰδῶν ταῦτα παράγουσι κόμμι ἀρωματικῶτατον, τὸ δόποιον καθιστάνει τὸ ἔκλινον τερπνὸν διὰ καύσιμον, δι' ὃ καὶ ὡς ἐπιτοπλεῖστον καλλιεργεῖται. Ἐξ ἐνὸς τῶν εἰδῶν τούτων ἀπορρέει αὐτομάτως ὑγρὸν εύσομον, τόσον ἀφθόνως, ὥστε μία φιάλη πληροῦται εἰς διάστημα μιᾶς νυκτός. Δρύες, κυπάρισσοι, πτερίδες, μυρσίναι, καὶ ἄλλα φυτὰ, ἀκμάζουν μὲν ἵκανην δαψίλειαν. Εύδοκιμοῦσι δὲ μόλιστα αἱ ὄπωραι, καθότι λέγεται ὅτι ἐπὶ τοῦ σχεδὸν ἐκάστου ἀγροκηπίου εὐρίσκονται σταφύλια, σῦκα, πορτογάλλια, λεμόνια, κίτρα, γουαναι, βανάναι, ροδάκινα, κυδώνια, ροτίδια, ταμάρινδοι, συκάμινα, πέπονες, καὶ κολοκύνθασι.

Τὴν ἐκ τῆς πόλεως προσέγγισιν εἰς τὰς ἐξοχὰς περιέγραψε τις ὡς ἀκολούθως—

‘Η πόλες περιέχει πολλὰ χηπάρια, ἄλση, καὶ σκιώδεις περιπάτους: ἔκτείνεται δὲ καθ’ ὅλον τὸ μῆκος τῆς κοιλάδος, ητίς στενοῦται βαθμηδὸν, ἐωσοῦ, ἐπὶ τέλους, χωρεῖ μία μόνον οἰκία. Ἀνωθεν τῆς κοιλάδος κρέμανται ὑψηλοὶ καὶ παρμεγέθεις βράχοι κατὰ τρόπον, διατίς παραπολὺ φοβίζει τοὺς νεοφερμένους ξένους. Οἱ εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς νήσου ἀγοντες δρόμοι, τοὺς ὄποίους κατεσκεύασαν μετὰ κόπου ἀπιστεύτου, τοὺς βράχους διαρρήξαντες, περνῶσι τὰς πλευρὰς τῶν ἀμφοτέρων τῆς πόλεως λόφων κατὰ διεύθυνσιν ἐλικοειδῆ· τέσσον δ’ ἔνοχολος εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀνάβασις, ἐστε βόες καὶ ἀμαξῖαι διαβαίνουν ἀνευ δυσκολίας ἢ κινδύνου τοὺς φαινομένους κατὰ κάθετον κρημνούς. Εἰς δύο μιλίων διάστημα, οὐδὲν ἄλλο εἰμὶ γυμνὴ ἀφορία καὶ βραχώδης ἐρημία προσβάλλει εἰς τὸ δύμα τοῦ περιηγητοῦ· ἀλλὰ μετ’ ὀλίγον ἥδυνεται ἡ ὅψις διὰ τῆς αἰφνιδίου παραστάσεως δασωμένων λόφων, χλοερῶν κοιλάδων, καλλιεργημένων ἀγρῶν, καὶ ὥραιών μικρῶν θερινῶν οἰκων. Τρία μίλια ἐκ τῆς Ἰακωβίου πόλεως κεῖται τὸ θερινὸν παλάτιον τοῦ κυβερνήτου, ὧραῖον καὶ καλόκτιστον οἰκοδόμημα.’

‘Η Ἀγία Ἐλένη ἔχει κλίμα ὑγιέστατον· ἡ θερμότης καὶ τὸ ψύχος ὑπάρχουσι τερπνότατα συγκερασμένα. Ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶναι γενικῆς τόσον καθαρὰ, ὡστε πλοῖα θεωροῦνται εἰς ἔξηκοντα μιλίων ἀπόστασιν.

Πρέπει τώρα νὰ εἰπωμεν δύλγα τινὰ περὶ τῆς ιστορίας τῆς νήσου. ‘Ο Ἰωάννης de Nova, πλοιαρχος Πορτογάλλος, ἀνεκόλυψε τὴν Ἀγίαν Ἐλένην κατὰ τὴν ήμέραν τῆς Ἀγίας Ἐλένης, Μαΐου 21ην, 1501. Ἡ θρωποὶ δὲν εύρθησαν ἐπὶ τῆς νήσου αἰτὸς δὲ ἀπλῶς ἀνήγγειλε τὸν ἀνακάλυψιν, χωρὶς νὰ θεμελιώσῃ ἀποκίαν. Μετὰ δώδεκα περίπου ἔτη, εὐγενεῖς τινὲς Πορτογάλλοι, προσκρούσαντες εἰς τὰς ἐν Ἰνδίᾳ Πορτογαλικὰς ἀρχὰς, ἀπηνῶς ἐκοινωνήσαν διὰ τῆς ἀποκοπῆς τῶν ῥίνῶν, ὕτων, καὶ δεξιῶν χειρῶν εἰς δὲ τὴν ἐλεεινὴν ταύτην κατάστασιν ἀπεστάλθησαν ὀπίσω εἰς τὴν Εὐρώπην. Εἰς αὐτᾶν, Fernandez Lopez, κρίνας τοιοῦτον βίον ἀβίωτον εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ἀπεβιβάσθη, κατ’ ἴδιαν αὐτοῦ αἴτησιν, μετ’ ὀλίγων ἀνδραπόδων ἐπὶ τῆς μονήρους νήσου τῆς Ἀγίας Ἐλένης. Πρὸς ἀνακούφισιν δὲ τῆς βαρυτάτης αὐτοῦ συμφορᾶς τὸν ἔχοργησαν οἱ συμπατριῶται αἴγας, χοίρους, ἔρινθας, πέρδικας, φασιανοὶς, μελεαγρίδας, ὡς καὶ συκᾶς, πορτογαλλέας, λεμονέας, ρόδακιν’ ας, καὶ παντοῖα λάχανα πρὸς φυτείαν. Ταῦτα ἐπέτυχαν τοσοῦτον, ὡστε εἰς μίαν τετραετῆριδα ἔλαβεν ἡ νήσος τερπνὴν πρόσοψιν.

‘Η κυβέρνησις ἤρχισε τώρα νὰ καταλαμβάνῃ, διτὶ τὸ νησίον ἡμέροι τὸν λοιπὸν ἀπέλυσαν τὰ πλοῖα, τὰ ἐκ τῆς Πορτογαλλίας εἰς τὴν Ἰνδίαν ὑπάγοντα, ὡς ἀναπαυτήριον, ἐξ οὗ νὰ προμηθεύωνται ὑδωρ, νωπάς καὶ ωτοροφίας, κτλ. Θεν ἀπέλυσαν τὸν Lopez, καὶ κατέστησαν τὴν νήσον σταθμὸν τῆς κυβερνήσεως. Πολλοὶ δὲ χρόνους ἐπέτυχαν κρύπτοντες ἀπ’ ἄλλας χώρας τὴν θέσιν τῆς Ἀγίας Ἐλένης· ἀλλὰ τὸ 1588 ἐπεσκέψθη αὐτὴν ὁ

‘Αγγλος Cavendish, ἐπανερχόμενος ἀπὸ τὸν περίπλου τοῦ κόσμου. ‘Ολίγον ἐπειτα ἐπεσκέψθησαν αὐτὴν οἱ Ολλανδοὶ καὶ οἱ Ἰσπανοὶ, οἵτινες καὶ ἀκολάστως ἥφανταν τὰ τῆς νήσου προϊόντα. Καθόσον δὲ βαθμηδὸν ἀπέκτων οἱ Πορτογάλλοι καταστήματα ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ παραλίου τῆς Ἀφρικῆς, ἀφιναν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐρημουμένην τὴν Ἀγίαν Ἐλένην.

Τὸ 1651 ἡ Ἀγγλικὴ Συντροφία τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἔκφερεν ἐπὶ τῆς νήσου κατάστημα, τὸ ὅποῖον μετὰ δέκα ἔτη ἐπεβεβαίωσεν εἰς αὐτοὺς χάρτης παρὰ Καρόλου τοῦ δευτέρου. Πολλοὶς οἰκιστὰς παρεκίνησεν ἡ προσφορὰ γαιῶν νὰ μεταναστεύσωσιν ἐκ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Ἀγίαν Ἐλένην· καὶ ἀνδράποδα εἰσῆγεν θησαν ἐκ τῆς Μαδαγασκάρου ἢ έργαζονται εἰς τὰς φυταλιάς. Μετὰ δεκατέσσαρα περίπου ἔτη οἱ Ολλανδοὶ ἐκτύπωσαν καὶ ἥλωσαν τὴν νήσον· ἀλλ’ ἡ ναγκάσθησαν μετ’ οὐ πολὺ νὰ ἐπιστρέψωσιν αὐτὴν· τὸ δὲ προσεχὲς ἔτος, 1666, πολλαὶ οἰκογένειαι, τὰς δόπιας εἰχεν ἀφανίσειν ἡ πυρκαϊά τοῦ Λονδίνου, κατέψυγον εἰς τὴν Ἀγίαν Ἐλένην. Πάλιν ἐκριεύθη ὑπὸ τῶν Ολλανδῶν, καὶ πάλιν μετεκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν.

Μέχρι τοῦ 1700 ἡ τῆς νήσου οἰκονομία, ἡθικὴ τε καὶ ἐστωτερικὴ, κάκιστα εἶχε· τότε δὲ ἐλήφθησαν διάφορα συνετὰ μέτρα πρὸς διέρθωσιν τῶν ἡδῶν, καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διευθύνθησαν πρὸς βελτίωσιν τοῦ τόπου οἱ ἀγῶνες τῶν ἐκ διαδοχῆς κυβερνητῶν. Χάρται κατ’ ἐπανάληψιν παρὰ τοῦ Στέρματος ἐδώκαν τὴν νήσον εἰς τὴν ἔξουσίαν τῆς Συντροφίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ητίς καὶ ἀρχεὶ αὐτῆς διὰ κυβερνήτου καὶ συμβούλιουν.

Τὸ 1792 ἐπαυσεν ἡ τῶν ἀνδραπόδων εἰσαγωγὴ, καὶ τὸ 1810 ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ εἰσάξωσι 50 Σίνας ἐργάτας ἵει τὴν γεωργίαν. ‘Ο ἀριθμὸς οὗτος βαθμηδὸν ηὔξανετο· καὶ τὸ 1823 ἦτον ὁ πληθυσμὸς διαμοιρασμένος ὡς ἐπεται·—λευκοὶ κάτοικοι, 1201· πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ, 911· ἀνδράποδα, 1074· μαῦροι ἐλέυθεροι, 729· Σίναι, 442· Λάσκαρες, 24· τὸ σύνολον, 4381. “Ἐκτοτε ὅμως ηὕησεν ἔτι μᾶλλον ὁ πληθυσμὸς, ἀναβαίνων σήμερον εἰς 5000, ἐκτὸς τῆς φρουρᾶς.

Τὸ 1815 ἡ Ἀγία Ἐλένη κατέστη περιστούδαστος, ἐκλεχθεῖσα ὡς τὸ ἀσυλον ἡ μᾶλλον ὡς ἡ φύλακὴ τοῦ Ναπολέοντος. Καταρχὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐτάραξεν ἐκ νέου τὴν Εὐρώπην ὁ μύγας δορικτήτωρ, δραπετεύσας ἀπὸ τὴν Ελβανίαν· θεν ἐκρίθη ἀναγκαῖον μετὰ τὴν ἐν Οὐατερλώ μάχην, νὰ ἐκλεχθῇ τόπος δυνατὰ ὡχυρωμένος ὡς ἡ μέλλουσα κατοικία του. Αἱ σύμμαχοι δυνάμεις εἶχαν παραδώσειν εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὴν φύλακεν τοῦ προσώπου τοῦ Βοναπάρτου. Τὴν 7ην λοιπὸν Αὐγούστου, ἐτέθη ὁ Ναπολέων ἐπὶ Ἀγγλικῆς νηὸς, ητίς ἀπέπλευσε διὰ τὴν Ἀγίαν Ἐλένην, ἐπου ἐφθασε τὴν 16ην Ὁκτωβρίου. Μὲ τὸν πρῶτον αὐτοῦ οἰκον ἐπὶ τῆς νήσου δὲν ηὔχαριστεῖτο ὁ Βοναπάρτης· θεν τοῦ ἐκτισαν ἄλλον οἰκον ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς πεδιάδος τοῦ νησίου, 1760 πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Ἐνταῦθα ἔζησε μέχρι 5ης Μαΐου, 1821, ὅτε ἀπέθανεν ἀπὸ ἕλκος εἰς τὸν στόμαχον, τὴν ὀλέθριον τοῦ ὅποιου ἐνέργειαν ηὗσαν δὲ ἐρεθισμὸς καὶ ἡ ὑσταρέσκεια, ἥτις ἀδιακόπως αὐτὸν ἐβασάνιζε κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους χρόνους τῆς ἐν τῇ Ἀγίᾳ Ἐλένη διαιτιβῆς του. Ἐτά- φησαν δὲ τὰ λείφανά του μὲ στρατιωτικᾶς τιμᾶς εἰς τινα κοιλάδα, πλησίον πηγῆς, ἵτες ἄνωθεν ἔχούσης κρημαμένας. Ὁ τάφος περιεκλείσθη μετέπειτα ὑπὸ σιδηροῦ περιφράγματος, καὶ φύλαξ διωρίσθη εἰς αὐτὸν ἔκτοτε.

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ.

Ἄριθ. 3.

ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΙ.

ΕΙΣ τὸ βιβλίον τῶν Πράξεων, ὡς προείπαμεν, ἐπαινοῦνται οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Βεροίας, ὅτι ἐπιμελῶς ἡρεύνων τὰς Γραφάς. Αἱ Γραφαὶ αὗται περιεῖχαν τὰς προφητείας, δι’ ὧν οἱ Ἀπόστολοι ἔζήτουν ν’ ἀποδεῖξωσιν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἡτον ἐπαγγελθείς ποτε Χριστὸς, ἡ Μεσσίας· ἐπειδὴ δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἡλήθευν ὅλα τὰ ἔκει προφητευμένα, πολλοὶ ἐπίστευσαν ὅτι αὐτὸς ἀληθῶς ἡτον ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας.

Ἄλλ’ αἱ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Γραφαὶ αὗται εἶναι, κατ’ ὅλην τινὰ, διδακτικώτεραι εἰς ἡμᾶς, παρὰ καὶ εἰς τοὺς συγχρόνους τῶν Ἀποστόλων, διὸ τὴν ἔκτοτε συμβᾶσαν ἐντελεστέραν πλήρωσιν τινῶν ἀπὸ τὰς προφητείας.

Ἐπὶ τῶν Ἀποστόλων, ἐπίδιδε μὲν τάχιστα ἡ θρησκεία τοῦ Ἰησοῦ μεταξὺ καὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Ἐθνικῶν· ἀλλὰ, μὲν τοῦτο, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὅσοι αὐτὴν ἡσπάσθησαν ἡτο μικρὸς καὶ ἀφανῆς ὡς πρὸς τὰ πλήθη τῶν ὅσοι εἴτε παντελῶς ἡγήσουν αὐτὴν, εἴτε γνωρίζοντες ἀπέβαλλαν μετ’ ἔξουσιν ήσεως καὶ μίσους. Σήμερον ὁ Ἰησοῦς ὁμολογεῖται ὡς Κύριος εἰς ὅλα τὰ πλέον πεπολιτισμένα τοῦ κόσμου μέρη. Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀνέτρεψαν τὰς θρησκείας τῶν πλέον κραταιῶν καὶ πεφωτισμένων Ἐθνῶν· χωρὶς δὲ κατακτήσεων, χωρὶς τῆς βοηθείας πλούτου, ἡ δυνάμεως ἀνθρώπηντος, ἡ σοφίας, ἐνήργησαν τὴν θαυμασιώτατην μεταβολὴν ἀφ’ ὅσας ποτὲ συνέβησαν εἰς τὰς δοξασίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ταῦτην περὶ τῆς σπουδαιοτάτης ὑποθέσεως. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὅσοι ἐπαγγέλλονται τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν λογίζεται ὡς διακόσια πεντήκοντα ἑκατομμύρια, συμπεριλαμβάνων ὅλα τὰ πλέον πεπολιτισμένα τοῦ κόσμου Ἐθνη. Διὰ νὰ κρίνωμεν δὲ ὅρθως τὸ μέγεθος τοῦ προένηθεντος ἀποτελέσματος, πρέπει νὰ βάλλωμεν εἰς τὸν λογαριασμὸν ὅτι εὑρίσκονται ἑκατὸν εἰκοσι ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, τῶν ὅποιων ἡ θρησκεία κατὰ τοσοῦτον ἐπιστηρίζεται εἰς τὴν Χριστιανικὴν, ὥστε ἡτον ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ὅποια είναι, ἀν δὲ Χριστὸς οὐδέποτε εἶχε φανῆν, — ἐννοῶ τοὺς Μωάμεθανούς· διότι, ἀν καὶ οὗτοι πολὺ ἀπεπλανήθησαν τῆς διδαχθείσης ὁ Χριστοῦ θρησκείας, καὶ θεωρῶσι τὸν Μωάμεθ ὡς

μεγαλύτερον Αὐτοῦ προφήτην, μ’ ὅλα ταῦτα ὅμολογοῦσι τὸν Ἰησοῦν ὡς προφήτην ἀληθῆ, καὶ ὡς τὸν Μεσσίαν, ἡ Χριστόν· καὶ ἐπαγγέλλονται ὅτι ἡ θρησκεία αὕτων θεμελιώται ἐπὶ τῆς ἑκείνου.

Τοῦτο ἀνάγκη πᾶσα νὰ βαλθῆ εἰς τὸν λογαριασμὸν, καθότι ὁ λόγος εἶναι τώρα περὶ τοῦ προένηθεντος μεγάλου καὶ θαυμαστοῦ ἀποτελέσματος. — τῆς παραδόξου μεταβολῆς, τὴν ὅποιαν ἐνήργησεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Χριστὸς καὶ οἱ αὐτοὶ Ἀπόστολοι. Τόσον δὲ μέγα ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, ὥστε πᾶς ἀνθρώπος, εἴτε πιστὸς, εἴτε ἀπιστος, ἀν δὲν ἀγνοῇ ὅλοτε τὴν ιστορίαν, πρέπει νὰ ὅμολογήσῃ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἡτον ὁ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΤΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΟΤΑΤΟΣ τῶν ὅσοι ἐπὶ γῆς ἐφάνησαν· καὶ ὅτι Αὔτος ἐπέφερε τὴν θαυμασιωτάτην μεταβολὴν τῶν ὅσαι ποτὲ ἐνηργήθησαν εἰς τὴν θρησκείαν τῆς ἀνθρώποτος. Ἀλλὰ τὴν θαυμάσιον ταύτην μεταβολὴν ἔκαμεν ἀνὴρ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Ἐθνους, — Ἐθνους τὸ δόποιον οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἀπὸ τὰ μέγιστα καὶ κραταιότατα, — οὐδέποτε ἵσον μὲ τοὺς Ἑλληνας καὶ ἄλλα διάφορα τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν κατὰ τὴν φήμην τῆς σοφίας καὶ τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἐμπειρίας εἰς τὰς βιωτικὰς τέχνας. Ταῦτα δὲ πάντα ἔγιναν ὑπὸ ἀνθρώπου καταπεφρονημένου καὶ καταδειωγμένου, καὶ ἀτίμως θανατωθέντος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, τῶν ἑαυτοῦ ὅμογενῶν. Ἐὰν λοιπὸν ἡρώτας ἀπιστόν τινα, ‘Ποῖος ὁ θαυμασιώτατος ἀνὴρ ἀφ’ ἕσους ποτὲ ὑπῆρξαν; καὶ ποῖος ἐπέφερε τὸ παραδόξοταν ἀποτέλεσμα κατὰ τὸν πλέον παράξενον καὶ θαυμάσιον τρόπον;’ μόλις ἡδύνατο νὰ μὴν ἀποκριθῆ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ἐχρημάτισεν ὁ τοιούτος.

Ἐπειτα δὲ ἡμπόρεις νὰ προκαλέσῃς αὐτὸν νὰ σου ἔξηγήσῃ, τίνι τρόπῳ συνέβη, (καθ’ ὑπόθεσιν ὅτι ἡ ἡμετέρα θρησκεία εἶναι ἀνθρώπου ἐπινόμα), ὥστε ὅλα ταῦτα νὰ εύρισκωνται προλεγμένα εἰς τὰς ἀρχαίας προφητείας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἰς βιβλία, τὰ δοκιμαῖς μετ’ ἐπιμελείας καὶ μεγίστου σεβασμοῦ φυλάσσονται ὑπὸ τῶν ἀπίστων Ἰουδαίων μέχρι τῆς σήμερον.

Εἰς διάφορα μέρη τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐμπορεῖς νὰ εύρῃς τοιαύτας προφητείας. ‘Ως, λόγου χάριν, προεφτεύθη ὅτι ἀγαθὸν μέγα ἔμελλε νὰ προκύψῃ εἰς ὅλα τὰ τῆς οἰκουμένης ἔθνη ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀβραάμ· (Γεν. κβ'. 18). ‘Ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματι σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.’

“Οτε δὲ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ πραγματικῶς ἔγιναν μέγα Ἐθνος, καὶ διὰ τοῦ Μωϋσέως ἔλαβον θρησκείαν τὴν ὅποιαν τὰ μέγιστα ἐσεβάζοντο, φυσικώτατα ἡθελαν νομίζειν ὅτι ἡ ἀνωτέρω προφητεία ἐννοοῦσε τῆς θρησκείας αὐτῆς τὴν διάδοσιν. Πᾶς δὲ φευδοδιπροφήτης Ἰουδαῖος ἡθελει βεβαίως ἐπικυρώσειν αὐτὸν τὸν στοχασμόν. Προελέχθη μὲν τοῦτο ὅτι ἡ θρησκεία, τὴν ὅποιαν εἶχαν λάβειν παρὰ τοῦ Μωϋσέως οἱ Ἰσραηλῖται, ἔμελλε νὰ παραχωρήσῃ εἰς ἄλλην νέαν· ὡς εἰς Ἱερ. λη. 31. ‘Ιδού ἡμέραι ἐρχονται, φησὶ Κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἰκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἰκῳ Ἰούδα